

Szilágyi László

Szemét-ügyek Közép-Kelet-Európában

Az uniós tagság óta paradox módon az illegális hulladék szállítmányok korábbinál könnyebben elérhető célpontjaivá tette az EU új tagállamait. Új iparág van kialakulóban: nyugat-európai vállalkozók illegálisan szállítják a hulladékot a szegényebb európai országokba. Mintegy 4800 tonna német szemetet találtak Magyarországon, Csehországba 30 ezer tonnát vittek égetni és lerakni. Célország Szlovákia és Lengyelország is, sőt bizonyos jelek arra utalnak, hogy a Magyarországra juttatott és ott lerakott illegális szállítmányok csak az EU-bővítésre vártak: a végső célpont Románia és Bulgária lett volna.

A szemétimportra már 2005-ben felfigyelt a Magyar Nemzetbiztonsági Hivatal. Addig elsősorban a gumiabronccsal üzletelő vállalkozásokra figyeltek, de 2006 végén egyre több jel mutatott arra, hogy kommunális hulladék is került az országba illegálisan. Egyes információk szerint a korábban olaj -, majd borhamisítással foglalkozó csoportok jelentek meg a hulladékbizniszben. 2006 végén több száz tonna illegális hulladékra bukkantak Magyarországon (Kiskunmajsán és környékén). Feltételezhetően októberben érkezett az első szállítmány. Később 19 helyen találtak hasonló eredetű és állagú hulladékot, összesen 4800 tonnát. Több olyan, általában külterületi tanya és raktár vált ismertté, ahol nagy mennyiségű Németországból származó hulladékot tároltak.

Már korábban 2005-ben is történt hasonló eset: osztrák hulladékszállítók a Győr-Moson-Sopron megyében 482 tonna zöldlistás hulladékot hoztak be, papírok nélkül. Ezt a település hulladéklerakójában, és – a gabona mellett – a régi malomban helyezték el. (Az OECD javaslatára vezették be Európában a hulladékszállításban érvényes „színes listákat”¹ A zöldlistás hulladékok az EU területén szabadon szállíthatóak, ezek az újrahasznosításra alkalmas szelektált hulladékok. Sárgalistás a vegyes települési szemét, amely szállítása bejelentés-köteles és piroslistás a veszélyes hulladék, amely szállítása engedélyeztetni kell mind a küldő, mind a befogadó országban. A szállítás a piroslistás anyagok esetén csak akkor kezdhető meg, ha a hatóságok mindegyike hozzájárult.)

Magyarország - legalábbis a környezetvédelmi tárca adatai szerint - az utóbbi öt esztendőben sem küldő, sem fogadó országgént nem volt szereplője illegális hulladékszállítási ügyeknek. Ezt nem mindenki hiszi el. "Ez a német szemét nem újdonság" - nyilatkozta egy neve elhallgatását kérő hulladékgazdálkodási szakember. Szerinte évek óta bevett dolog, hogy a hulladékot megsemmisítés vagy ártalmatlanítás helyett egy elhagyott tanyán, laktanyában vagy majorban lepakolják és otthagyják. Számításai szerint egy kamion szeméten egy-két, veszélyes hulladék esetén pedig több tízmillió forintot lehet keresni ilyen módszerrel.²

A Magyar Külügyi Intézetben készült dokumentum is felveti problémát, igaz már a

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) a hulladékszállításról.

² Csak a szeméthegek csúcsa látszik, 2007. 01. 23., <http://www.origo.hu/itthon/20070122csak.html>

felfedezett nagy illegális szállítások után: "Újkeletű, de várhatóan hosszútávon releváns problémát jelent az uniós szabályozás réseinek kihasználására alapuló, féllegális-illegális szemétiport az EU-12 (új tagállamok) országai felől. A jelenség annak ellenére létezik, hogy az Unió a hulladékkezelés-hulladékgazdálkodás területén kiterjedt szabályozással rendelkezik. Tekintettel azonban az EU-12-ek és EU-15-ök közötti általános fejlettségbeli és jövedelmi különbségekre, a társadalmak eltérő környezettudatosságára, valamint a fejlett hulladékgazdálkodás magas költségvonzataira, várhatóan hosszú távon is számolni kell a Magyarországra irányuló féllegális-illegális szemétiport kockázatával. Különleges figyelmet igényel ezen belül a veszélyes hulladékok behozatala."³

Csehországban már korábban ismertté váltak a német szállítmányokból adódó problémák, csak idő kérdése volt, mikor kapcsolódnak magyar cégek is a nagy üzletbe. Utólag több magyar hulladékfeldolgozó vállalkozás említette, hogy "megkeresték Németországból ezzel a hulladékkal", de visszautasították az átvételét. Mindezek ellenére nem történtek megelőző lépések. Az eddig talált mennyiségből arra lehet következtetni, hogy több mint száz kamion hozhatott illegálisan hulladékot Bajorországból és Baden-Württembergből Magyarországra, de ez hosszú időn át nem szűrt szemet a hatóságoknak

Végül is a rendőrség több cég ellen is nyomozni kezdett, is a németországi szemétiport ügyében. Jól jellemzi a felhasznált módszereket az egyik eset: hulladékgazdálkodás megsértésének büntette miatt eljárást indítottak ismeretlen tettes ellen. A vállalkozás telephelyén több köbméternyi bálázott szemetet találtak a rendőrök. A hulladék egy részét a cég zöldlistás hulladékként importálta. Később kiderült, a szállítmány hamis papírokkal érkezett: a hulladék nem zöld-, hanem sárgalistás, amelynek importálásához már bejelentés is kell. Nem a "zöldítés" volt az egyetlen okirat hamisítás az ügyben. Egy másik ügyben a hulladékgazdálkodási felügyelőség jelentős bírsággal sújtott egy céget, amely engedély nélkül tárolt német importból származó bálákat. A szemét egy baden-württembergi cégtől érkezett Magyarországra, és az illegálisan behozott bálázott szemetet nem csak saját telephelyén tárolta, hanem onnan több más helyre is „szétszórta”.

2007 júniusig összesen csak 70 millió forint bírságot vetettek ki az illegális hulladékszállításban érdekelt magyar cégekre, júliusban viszont már 402 millió forintos bírságot szabott ki első fokon ki a hatóság a német szemét behozatalában érdekelt egyik cégre. Általános tapasztalat azonban a magyar jogérvényesítésben, hogy a jogerőre emelkedésig akár 4-5 évet is várni kell. Jellemzően a nagyobb vállalatok azok, amelyek befizetik a büntetést, a kicsik így-úgy eltűnnek. Ha valaki nem képes fizetni, két év haladékot kaphat részletfizetésre, utána a hatóság megindítja a felszámolási eljárást.⁴

Ami a konkrét példákat illeti, megtörtént, hogy egy osztrák kamion Németországból hozott bálákba tömörített háztartási szemetet. Kirakodás közben

³A magyar szomszédsági kapcsolatok biztonságpolitikai dimenziói Készítette: Gazdag Ferenc 2007. január http://www.kulugyiintezet.hu/kulpol/kiadvany/strategia/MKI_strat_biztonsag.pdf.

⁴Megabírság a német szeméért Egyre több pert indít szennyezés miatt az ügyészség Népszabadság 2007. július 17.

találtak rá. Visszaküldték Németországba, mivel nem volt behozatali engedélye. A többi szállítmány esetében azonban nem volt ilyen egyszerű a helyzet. Hónapokon keresztül folyt az egyeztetés a magyar és a német hatóságok között, amíg a bizonyítási eljárás tartott, addig a bálákhoz nem lehetett nyúlni, mert tárgyi bizonyítéknak számítottak. A magyar hatóságok kezdettől fogva a visszaszállítást tartották jó megoldásnak, még hozzá a küldő ország költségén. A szemét visszaszállítása 2007.júniusban, tehát mintegy 9 hónappal az első bálák érkezése után, meg is kezdődött. A 4800 tonnányi hulladékból 2510 tonna a nyár folyamán elhagyta az országot. A többi bála sorsa még kétséges.

Páneurópai lerakó

Csehországban 2005 második felében és 2006 elején mintegy 30 ezer tonna illegális német hulladék jelent. Három telepen is tűz ütött ki, mindegyiken illegális szemétkerakó volt. A hatóság szerint szándékos gyújtogatás történt, hogy a vétkesek eltüntessék a nyomokat. A hulladék többsége azonban még mindig az országban van, a német hatóságok eddig 3,5 ezer tonna visszavételére egyeztek bele. A környezetvédelmi felügyelőség törvénysértés miatt 23 befogadó vállalkozónak összesen 30,5 millió koronás büntetést osztott ki. Nem meglepő, hogy az érintett cégek többsége azóta már csődbe ment, így gyakorlatilag nincs kitől beszélni a büntetést. A hatóságok szerint a német hulladék ügye a rendszerváltás utáni legnagyobb környezetszennyezési botrány Csehországban.⁵ Ennek nyomán szemétkerakó-tilalmat rendeltek el. A döntést a Csehországba hulladékot exportáló Münchener Recycling cég bíróságon támadta meg. A cseh hatóságok álláspontja szerint a külföldi hulladék csupán energiatermelési célból hozható be, és nem azért, hogy ott eltüntessék. Német cégek 80 tonna hulladék égetésére kértek engedélyt, de az illegális szállítmányok után nem kapták meg a cseh környezetvédelmi minisztériumtól.

2006 tavaszán Szlovákiába vittek engedély nélkül német és osztrák szemetet. A szállítólevélen használt ruháknak feltüntetett, valójában kommunális hulladékot szállító kamionokat az év eleje óta már többször visszafordították a határról, mintegy ezeröttszáz tonnát mégis találtak a Nyugat-szlovákiában.

Feltételezhető, hogy a Magyarországon talált szemét kelet felé haladt volna tovább. Erre utal a tavaly őszi időzítés. Románia és Bulgária 2007. januártól tagja az EU-nak, tehát idén már akadálytalanul lehet a szállítmányokat átjuttatni a határon. A német szemét magyarországi tároló helyeinek tulajdonosaival csak pár hónapra kötöttek szerződést, és az eljárás során az egyik tulajdonos elismerte, hogy a szemetet Romániába akarta szállítani égetésre.

Lengyelországban a rendőrség több illegális gumiabroncs-lerakatot talált az ország déli részén, a használt gumik Németországból származtak. Hivatalos adatok szerint a lengyelekhez évente 500 ezer tonna külföldi szemét érkezik legálisan, raktározás céljára. Becslések szerint körülbelül ugyanennyi az engedély nélkül bevitt hulladék mennyisége.

Az illegális hulladékáradat a visegrádi négyek 2006-os találkozásán is szóba került. Libor Ambrozek cseh környezetvédelmi miniszter jelentette be, hogy közös akciót lát szükségesnek.⁶ A brüsszeli Európai Bizottság is foglalkozott az ügygel. Hét tagállamot nevezett meg, mint rendszeres szemétfogadót, Spanyolország és Görögország a leginkább érintett. Kréta szigetére a görögök hajószámra vitték a tiltott hulladékot, és töltöttek fel vele óriási gödröket, a tengertől elhódított területeket. Az élenjáró „donorok”: Ausztria, Olaszország és Hollandia. A tiltott szemétrakományok nyugatról keletre, illetve északról délre, a régiektől az új EU-tagállamok felé áramlanak: Németországból, Ausztriából keletre, Nagy-Britanniából, Írországból délre.

Globális szemétbiznisz

A fentieknél is komolyabb szennyezések fordulnak elő a harmadik világban, és az okozó országok sok esetben európaiak. A Sunday Mirror szerint Nagy-Britanniából évente mintegy 1,9 millió tonna szemét utazik Kínába.⁷

Az IMPEL, az új európai tagállamok környezetvédelmi jogalkotási szervezete, felmérése szerint az európai kikötőkben minden második hulladékszállítmányban volt veszélyes hulladék. Sok szállítmány indult azokba az afrikai fejlődő országokba, ahol nyilvánvalóan semmiféle feldolgozási kapacitás nincs.⁸

A világban felhalmozódó elektronikus hulladék kb. 70 százaléka illegálisan Kínába jut, ennek 90 százalékát kis műhelyekben bontják szét. A China Daily szerint a kezdetleges vállalkozások nagy mennyiségű veszélyes hulladékot szórnak szét környezetükben.⁹

A szemét export jellemző formája, hogy a tízévesnél idősebb japán kocsik még működőképes állapotban, fillérékért kerülnek Oroszországba. Ezek a járművek hamar hasznavehetetlenné válnak, így a hulladékkezelés felelőssége az oroszoké marad. Hasonló módon jutnak Kínába és Dél-Amerikába amerikai számítógépek. Adományként indul a rakomány, de rövid időn belül veszélyes hulladék lesz belőle.¹⁰

A magyar szabályozás

Magyarországon a nem kívánatos szemétimport ellen az EU-csatlakozás időpontjáig a tételes vámvizsgálat megbízható védelmet nyújtott. A jelenleg is érvényes törvényi szabályozás szerint magyar területre ártalmatlanítási céllal nem szabad hulladékot behozni (Csehországba és Németországba viszont égetésre igen), csak hasznosítás céljából. Ehhez minden esetben engedélyt kell kérni a környezetvédelmi hatóságtól. A zöldlistás szállítmány célba érkezéséről és a kezelés tényéről az átvevőnek a feladót értesítenie kell. Ennek esetleges elmaradását a

6A V4-ek fellépnek az illegális szemétimport ellen 2006. február 8. FigyelőNet, MTI-Eco

7 forrás: MTI idézi: Nagy Britannia Kínát használja szemetesnek 2007. január 24. FigyelőNet-összeállítás

8 Nekünk szemét, nekik üzlet. A határokon átívelő hulladéküzletek kulisszatitkai. Népszabadság • Ötvös Zoltán, Hargitai Miklós • 2007. február 17.

9 forrás: MTI idézi: Nagy Britannia Kínát használja szemetesnek 2007. január 24. FigyelőNet-összeállítás

10 Nekünk szemét, nekik üzlet. A határokon átívelő hulladéküzletek kulisszatitkai. Népszabadság • Ötvös Zoltán, Hargitai Miklós • 2007. február 17.

feladónak be kell jelentenie a zöldhatóságnak.

A szemétszállítások egyik oka az unióban érvényes alapelvben, az áruk szabad áramlásában keresendő. Az unióban a hulladékot is árunak tekintik. A belső határokon nincs vámellenőrzés, legfeljebb az utakon végeznek szűrőpróbaszerű ellenőrzést. Így könnyen bekerülhet bármilyen anyag bármelyik országba, a bejelentés-köteles termékek, anyagok is teljesen szabadon mozoghatnak. A magyar hatóságok kapacitáshiány miatt nem tudják ezeket a szállítmányokat figyelemmel kíséreni. „Sajnos ma Magyarországon a környezetvédelmi intézményrendszer eléggé rossz állapotban van. A környezetvédelmi felügyelőségeknél is folyamatos leépítések vannak. Gyakorlatilag a papírmunkát sem tudják ellátni ezek a hivatalok. Hogy még egy telephelyet ellenőrizzenek, arra gyakorlatilag már semmilyen kapacitásuk nincs” – mondta Markó Csaba főosztályvezető-helyettes¹¹. Hasonló a helyzet a térség többi országában is. A szabadságot könnyű kijátszani, nem kell más hozzá, csak egy-egy tisztességtelen vállalkozó a küldő, illetve a fogadó országban.

A szállítások másik hajtóereje a régi és az új tagállamok között meglévő nagyságrendi különbség az ártalmatlanítás árában. A nyugati országokban a szemét tárolása és ártalmatlanítása hatszor-tízszer drágább, mint például Lengyelországban vagy Magyarországon. Egyes információk szerint a németek kamiononként négy-ötezer eurót fizethettek a magyar ügyfélnek a szemét eltüntetéséért, míg ugyanezt a mennyiséget Németországban 12-13 ezer euróért lehetett volna elégetni. Becslések szerint a német szállítók kamiononként öt-hatezer eurót nyertek, a teljes bizniszen kb. 800-960 ezer eurót tettek zsebre. Az illegálisan tevékenykedő magyar vállalkozók 640-800 ezer eurót kaphattak tevékenységükért.¹² Más számítások szerint egy rakomány hulladék fogadásáért 1,5-2 millió forint ütötte a befogadók markát, és "a költségek levonása után" a tiszta haszon kamiononként minimum egymillió forint volt.¹³

Hatósági tevékenység és diplomácia

A magyar hatóságok meglehetősen késéssel, csak 2007. januárban vették fel a kapcsolatot a baden-württembergi tartományi környezetvédelmi intézettel, amely hamar meg is találta az egyik céget, amelytől a hulladék származott. A vállalkozás elismerte, hogy 1200 tonna hulladékot küldtek Magyarországra, de szerintük ez nem kommunális szemét, hanem feldolgozásra váró műanyag volt.

A szemétszállítást anyagi okok motiválták, hatósági felelősség az ügyben nem állapítható meg, mondta Persányi Miklós környezetvédelmi miniszter a parlament környezetvédelmi bizottságának rendkívüli ülésén. Szerinte a hulladékszállítás szabályozásában az EU szigorú rendeleteit alkalmazzák, az ellenőrzés intenzív. Ugyanakkor felhívta a figyelmet rá, hogy Magyarország az Európai Unió része, belső

¹¹Tisztességdeficit, szeméttöbblet Népszabadság • Ötvös Zoltán 2007. január 21.

¹²Szemétpiramis épült az olajszökítések helyén Haász János, Zsolt Melinda 2007. 01. 11.
<http://index.hu/politika/bulvar/kuka0110/#2>

¹³Sebestyén István: Szemét ügy. Nyugati hulladékból utaznak a volt olajosok 2006. december 21.
<http://hetilap.hetek.hu/index.php?cikk=62887>

vámellenőrzés nincs, s ilyesfajta kontroll még kevésbé létezik majd, ha az ország a schengeni övezet részévé válik. "Olyan ez, mintha Zalából szállították volna Bács-Kiskunba a szemetet, Európa gyakorlatilag egy ország" - szolt a miniszteri érvelés.¹⁴

2007 májusában a diplomáciai tárgyalások eredményeként az az egyezség született, hogy a németek csak felerészben viselik a felelősséget és a költségeket. A német hatóság azzal érvelt, hogy a magyar vállalatok is felelősek, mert megtévesztették német partnereiket, amikor azt állították, hogy rendelkeznek hasznosítási engedéllyel.

Az illegális szemétimport kapcsán miniszteri biztossá kinevezett Erdey György környezetvédelmi szakállamtitkár szerint újra megkezdí működését a "zöldkommandó", amely a hulladékszállítványok mellett ellenőrizni fogja a lerakókat és a hulladékkezelési engedéllyel rendelkező telepeket is. A rendőrökből, a zöldhatóságok szakembereiből álló egység nem kampányszerűen, hanem egész évben működik majd. A hulladékkal kapcsolatos bűncselekmények ellen a fegyver- és a kábítószer-kereskedelemhez hasonló eszközökkel kell fellépni, mondta Erdey György, így érdemben kell foglalkozni a megelőzéssel.¹⁵ A hasonló esetek elkerülésére a környezetvédelmi tárca be kívánja vezetni a hulladékszállító cégek biztosítékadási kötelezettségét is. A rendelet hatályba lépése után a hulladékokkal foglalkozó vállalkozások csak abban az esetben kaphatnának működési engedélyt, ha letétbe helyeznek egy bizonyos összeget, így probléma esetén nem az államra, hanem a hulladék tulajdonosára hárulna a szemét ártalmatlanításának a költsége.

A magyar EU parlamenti képviselők közül többen is akcióba kezdtek a szemétszállítások megakadályozása érdekében. Herczog Edit még december végén levélben fordult az uniós környezetvédelmi biztoshoz. Javaslatára szerint az újabb hulladékbotrányt uniós szinten is ki kell vizsgálni, és meg kell vizsgálni, hogy vajon az áruk szabad mozgására vonatkozó jogszabályok elegendőek-e ahhoz, hogy elejét lehessen venni a hasonló ügyeknek. "Azt várom az Európai Bizottságtól, hogy a hatályos európai jogszabályok alapján értékelje a történeteket, és tegyen meg minden szükséges lépést annak érdekében, hogy ilyen illegális hulladékszállítás és lerakás többé ne fordulhasson elő az unióban" – fogalmazott Herczog.¹⁶ Becsey Zsolt képviselő Baden-Württemberg tartomány Brüsszelbe látogató környezetvédelmi miniszterét kérte: sürgősen tegyen meg mindent, hogy az ügy kezelésére a magyar hatóságokkal kötött megállapodást végrehajtsák.¹⁷ Az Európai Unió területén hulladékot szállító járművek megjelölését kezdeményezte Oláh Lajos, a magyar parlament képviselője. Az intézkedés megkönnyítené az uniós tagállamok környezetvédelmi hatóságainak ellenőrző munkáját. "A XXI. században elfogadhatatlan az, hogy nincs az EU-nak egy központi szoftvere a

¹⁴Hazaáruló szemétimportőrök - Gadó György Pál – Kukabuvár.hu 2007.01.30.

¹⁵Letét lehet a biztosíték az illegális hulladék ellen – Magyar Hírlap Online - Szilágyi A. János - 2007.02.13.

¹⁶Egy polgármester őrizetben a német szemétimport miatt – Index.hu 2006. 12. 19.

¹⁷Szeméttügy: vissza a feladónak 2007.06.14

<http://www.orientpress.hu/portal.php?ReszletesHir=1&HirID=19498&Tema=K%FC1F%F61d&Tar=h%EDr&Keresesben=&Szoveg=&Altema=&Start=0>

hulladékszállítások nyomon követésére" – nyilatkozta Oláh. A szoftver segítségével meg kell teremteni a hulladékszállítványok folyamatos, európai szintű nyilvántartását, amely az útnak indulástól a kipakolásig on-line követné a szemétszállítványok sorsát.¹⁸

A környezetvédelmi szabályozásnak tartalmaznia kell büntetőjogi szankciókat, beleértve a börtönt is - mondta Stavros Dimas, az Unió környezetvédelmi biztosa. Elképzelése szerint egységesen akár öt év börtönnel sújtják azt, aki emberéletet is követelő környezetkárosítást követ el. Enyhébb esetben legalább egymillió dollár lenne a büntetés.¹⁹

Távlatok

Az Európai Bizottság azt javasolta, hogy a hulladék keretirányelv²⁰ módosításával a kommunális hulladék égetését ne ártalmatlanításnak, hanem hulladékhasznosításnak tekintsék. Úgy tűnik, a Tanács is ezen az állásponton van, de az Európai Parlament első olvasatban nem támogatta.. Ez a módosítás megkönnyítené a más országok égetőibe irányuló hulladékexportot, mert a nemrég módosított hulladékszállítási rendelet²¹ szerint a hulladék fogadásának megtagadása szempontjából különbséget jelent, hogy a szállítás hulladékhasznosítás vagy ártalmatlanítás céljából történik.

Szuhi Attila, a Hulladék Munkaszövetség (HuMuSz) szakértője szerint, ha az Unió hasznosításként értékeli az égetést, akkor ezzel a szegényebb közép- és kelet-európai országokat a Nyugat szemetének célországává teszi. Ha az égetők hasznosító művek, akkor a hulladékok fűtőanyagok. Mivel fűtőanyag behozatalát egyik tagállam sem tilthatja meg, nem lehet majd gátat vetni a hulladékkereskedelemnek.²² Az Európai Környezetvédelmi Iroda (European Environmental Bureau, az európai civil környezetvédelmi szervezetek legnagyobb szövetsége) arra kérte a környezetvédelmi minisztereket, utasítsák el, hogy a kommunális hulladékégetést ártalmatlanítás helyett hulladékhasznosításnak minősítsék, mert így elősegíthetik, hogy megszűnjön a hulladékégetési célból az EU új tagállamaiba irányuló hulladékszállítás. A Fenntartható Fejlődés Társasága (Cseh Köztársaság) és a Bankwatch Lengyelország szerint az eddigi hulladékimport csak egy kis ízelítő abból a hulladékszállításból, amely a közeljövőben várhatóan a Cseh Köztársaságba irányul, és könnyen lehet, hogy Lengyelország is hamarosan célpont lesz. Ráadásul ha az égetést hasznosításnak minősítik akkor veszélyes folyamatot indítanak el, hiszen, ha égetőműveket építenek, akkor a korlátozottan rendelkezésre álló pénzforrásokat az újrahasznosítástól és a hulladékmegelőzési kezdeményezésektől vonják el.²³

18Lépések a szemétmaffia ellen 2007.02.07 <http://www.orientpress.hu/portal.php?ReszletesHir=1&HirID=14309&ajanlo=RSS>

19Szigorúbban büntetnék... 2007.02.13. [uno.hu](http://kukabugar.hu/hirek/1932) idézi: <http://kukabugar.hu/hirek/1932>

20Az Európai Parlament és a Tanács 2006/12/EK irányelve (2006. április 5.) a hulladékokról

21Az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) a hulladékszállításról.

22Újrafeldolgozás vagy égetés? Hosszú évekre eldől a hazai és az uniós hulladékgazdálkodás iránya – www.humuszu.hu - 2006. december 13.

23 Az Unió jogi úton kívánja lehetővé tenni a szegényebb tagországok szennyezését? - www.humuszu.hu - 2006. március 27.

Az Unió döntéshozói naponta érezhetik az ipari, különösen a vegyipari lobbinyomását, amely szeretné elérni, hogy bizonyos hulladéktípusokat „melléktermékké” minősítsenek át, és így azokat sokkal kevesebb kööttséggel lehessen utaztatni, esetleg lerakni, mint ha sárga- vagy piroslistás hulladékként mozognának.

Kedvezőtlen kilátások

A legtöbb hulladék egyébként legálisan vándorol Európában. Egy osztrák vállalkozó például nemrég azzal dicsekedett egy salzburgi lap gazdasági rovatában, hogy hamarosan 40 ezer tonna szemetet fog Magyarországra szállítani, amit "tüzelőanyag-pótlékként" egy barnaszénrel működő erőműben fognak elégetni. A vállalkozó szerint ezzel megtalálta a jövő energiahordozóját. Ez az üzlet teljesen törvényes, hiszen van olyan erőmű, aminek van engedélye a szemétegetésre, így importálhat is ilyen tüzelőanyagot.²⁴

A szelektíven gyűjtött és ténylegesen feldolgozható hulladékok is rengeteget utaznak, hiszen például Magyarországon nincs elegendő belföldi feldolgozó kapacitás. A használt, ún. kombinált csomagolások Ausztriába és Németországba, a sörös és üdítős aludobozok Angliába utaznak hasznosításra. A hulladékká vált gépkocsi-akkumulátorok osztrák és szlovén kohókba, az üveghulladékok szlovák és cseh üveggyárakba kerülnek. Kínába utazik – több ezer mérföldet megtéve - a magyar műanyag hulladék jelentős része. A papírhulladék feldolgozására van magyar kapacitás, de itt is nagyon nagy utat tesznek meg a szállítmányok. A másodnyersanyag-kereskedelem jól jövedelmező üzletág bizonyos köröknek (bár nem akkora, mint az illegális szemétkereskedelem), de ha a hasznosítást hosszú távú elemzésnek vetnénk alá, bizonyosan nem az jönne ki, hogy mindez a környezetnek is jó.

24 Csak a szeméthegek csúcsa látszik, 2007. 01. 23., <http://www.origo.hu/itthon/20070122csak.html>

Lábjegyzetek

- 1 Az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) a hulladékszállításról.
- 2 Csak a szeméthegek csúcsa látszik, 2007. 01. 23., <http://www.origo.hu/itthon/20070122csak.html>
- 3 A magyar szomszédsági kapcsolatok biztonságpolitikai dimenziói Készítette: Gazdag Ferenc 2007. január http://www.kulugyiintezet.hu/kulpol/kiadvany/strategia/MKI_strat_biztonsag.pdf.
- 4 Megabírság a német szeméért Egyre több pert indít szennyezés miatt az ügyészség Népszabadság 2007. július 17.
- 5 forrás: MTI. Idézi: Zöldkommandó az illegális szemét ellen 2007. 02. 08 <http://index.hu/politika/belfold/kuka0208/>
- 6 A V4-ek fellépnek az illegális szemétimport ellen 2006. február 8. FigyelőNet, MTI-Eco
- 7 forrás: MTI idézi: Nagy Britannia Kínát használja szemetesnek 2007. január 24. FigyelőNet-összeállítás
- 8 Nekünk szemét, nekik üzlet. A határokon átívelő hulladéküzletek kulisszatitkai. Népszabadság • Ötvös Zoltán, Hargitai Miklós • 2007. február 17.
- 9 forrás: MTI idézi: Nagy Britannia Kínát használja szemetesnek 2007. január 24. FigyelőNet-összeállítás
- 10 Nekünk szemét, nekik üzlet. A határokon átívelő hulladéküzletek kulisszatitkai. Népszabadság • Ötvös Zoltán, Hargitai Miklós • 2007. február 17.
- 11 Tisztességdeficit, szeméttöbblet Népszabadság • Ötvös Zoltán 2007. január 21.
- 12 Szemétpiramis épült az olajszökítések helyén Haász János, Zsolt Melinda 2007. 01. 11. <http://index.hu/politika/bulvar/kuka0110/#2>
- 13 Sebestyén István: Szemét ügy. Nyugati hulladékban utaznak a volt olajosok 2006. december 21. <http://hetilap.hetek.hu/index.php?cikk=62887>
- 14 Hazaáruló szemétimportőrök - Gadó György Pál – Kukabuvár.hu 2007.01.30.
- 15 Letét lehet a biztosíték az illegális hulladék ellen – Magyar Hírlap Online - Szilágyi A. János – 2007.02.13.
- 16 Egy polgármester őrizetben a német szemétimport miatt – Index.hu 2006. 12. 19.
- 17 Szemétügy: vissza a feladónak 2007.06.14 <http://www.orientpress.hu/portal.php?ReszletesHir=1&HirID=19498&Tema=K%FCIf%F6ld&Tar=h%EDr&Keresesben=&Szoveg=&Altema=&Start=0>
- 18 Lépések a szemétmaffia ellen 2007.02.07 <http://www.orientpress.hu/portal.php?ReszletesHir=1&HirID=14309&ajanlo=RSS>
- 19 Szigorúbban büntetnék... 2007.02.13. uno.hu idézi: <http://kukabuvár.hu/hirek/1932>
- 20 Az Európai Parlament és a Tanács 2006/12/EK irányelve (2006. április 5.) a hulladékokról
- 21 Az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) a hulladékszállításról.
- 22 Újrafeldolgozás vagy égetés? Hosszú évekre eldől a hazai és az uniós hulladékgazdálkodás iránya – www.humusz.hu - 2006. december 13.
- 23 Az Unió jogi úton kívánja lehetővé tenni a szegényebb tagországok szennyezését? - www.humusz.hu - 2006. március 27.
- 24 Csak a szeméthegek csúcsa látszik, 2007. 01. 23., <http://www.origo.hu/itthon/20070122csak.html>